

Національна академія наук України

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

Структура економіки України у 2010-2014 рр.

Харків, 2017

Довідка присвячена аналізу стану і проблем структури економіки України та пошуку шляхів їх розв'язання. На основі аналізу даних таблиць «витрати – випуск» України за 2010 і 2014 рр. та даних про зайнятість найманих працівників здійснено аналіз структури економіки України у розрізі показників випуску, валової доданої вартості, експорту, імпорту, зайнятості, а також структури використання продукції та структури матеріальних витрат. Показано, що однією з головних проблем у структурі економіки України є надмірна питома вага сфери послуг, зокрема, оптової і роздрібною торгівлі, низька питома вага високотехнологічних галузей промисловості. У експорті переважає сировинна та низькотехнологічна продукція. Надмірна експортоорієнтованість металургійного виробництва, частково машинобудування та легкої промисловості свідчить про низький рівень розвитку внутрішнього ринку і створює загрозливу залежність від коливань на світових ринках. Аналіз структури використання та матеріальних витрат показав низьку наукоємність економіки України, і надвелику матеріалоємність виробництв промисловості. Показано, що структура економіки України не відповідає сучасному технологічному укладу провідних країн світу.

Актуалізація структури економіки України, має включати заходи щодо удосконалення системи прогнозування в країні, наукового супроводження стратегічних розробок, розвитку високотехнологічної промисловості, сприяння експорту продукції з високою доданою вартістю.

Розробники: член-кореспондент НАН України, д.е.н., професор, директор НДЦ ІПР НАН України **Кизим М.О.**,
д.е.н., професор, заступник директора з наукової роботи НДЦ ІПР НАН України **Іванов Ю.Б.**,
д.е.н., доцент, завідувач сектору промислової політики та інноваційного розвитку відділу промислової політики та енергозбереження НДЦ ІПР НАН України **Хаустова В.Є.**,
д.е.н., доцент, завідувач сектору енергетичної безпеки та енергозбереження відділу промислової політики та енергозбереження НДЦ ІПР НАН України **Губарева І.О.**,
к.е.н. завідувач відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку НДЦ ІПР НАН України **Ярошенко І.В.**,
к.е.н., доцент, завідувач сектору макроекономічного аналізу та прогнозування відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку НДЦ ІПР НАН України **Полякова О.Ю.**,
к.е.н., науковий співробітник сектору енергетичної безпеки та енергозбереження відділу промислової політики та енергетичної безпеки НДЦ ІПР НАН України **Шликова В.О.**

Вступ

Аналіз структури економіки України та її зміни здійснювався на основі даних таблиць «витрати – випуск» за 2010 і 2014 рр., розрахованих Державною службою статистики України.

Для аналізу використовувалися таблиці в основних поточних цінах, з урахуванням торгової націнки у складі послуг торгівлі і транспортної націнки у складі транспортних послуг.

Для забезпечення співставлення показників 2010 і 2014 рр. було здійснено групування частини видів економічної діяльності в укрупнені галузі.

Аналіз здійснювався за такими показниками:

випуск товарів та послуг;

валова додана вартість;

експорт;

експортна орієнтація галузі;

імпорт;

імпортозалежність галузі;

кількість штатних працівників.

Для аналізу використовувалися дані у абсолютному вимірі та питомі ваги кожного виду економічної діяльності у загальному обсязі.

Експортна орієнтація галузі визначається як обсяг експорту у відсотках від обсягу виробництва.

Імпортозалежність визначається як обсяг імпорту у відсотках від ємкості внутрішнього ринку країни.

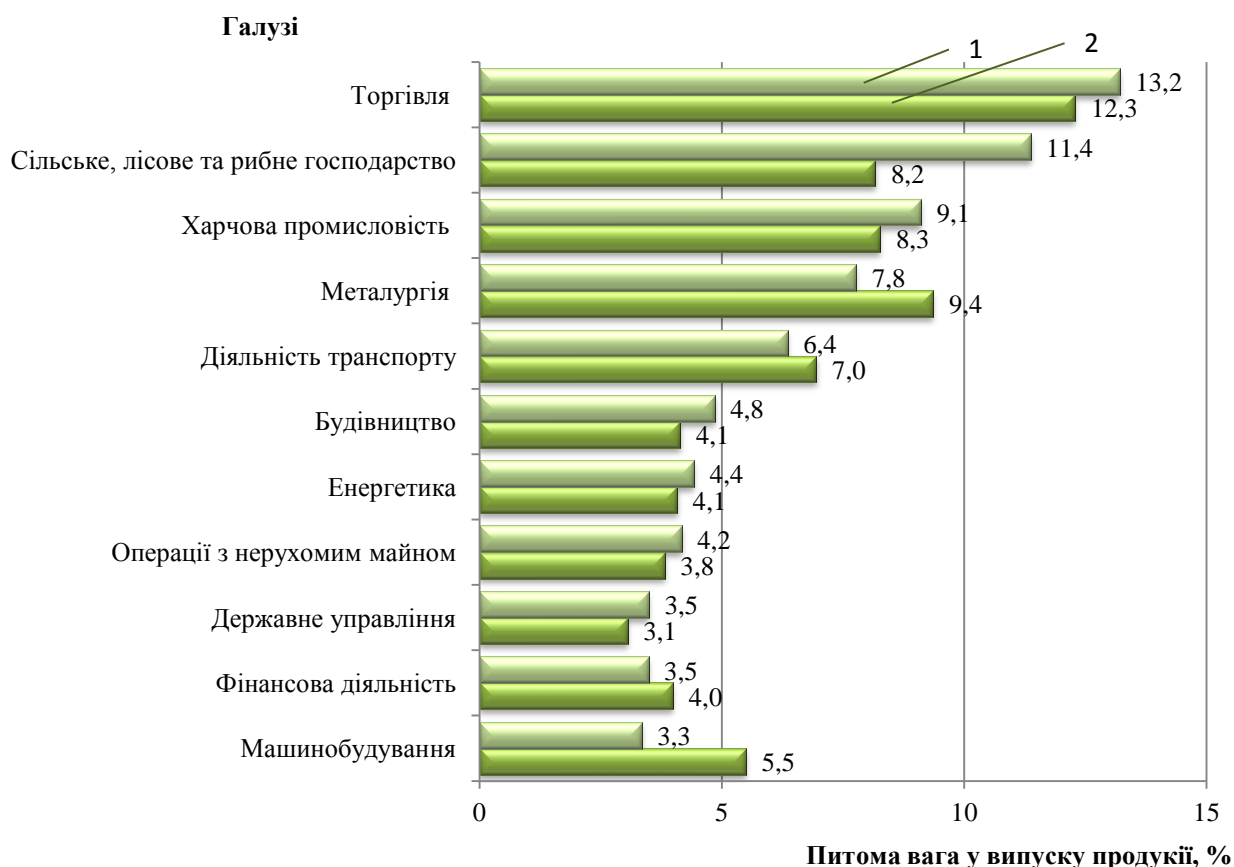
При аналізі зайнятості використовувалися дані щодо кількості штатних працівників без урахування самозайнятих осіб та неформальної зайнятості, що викликано обмеженістю статистичних даних ринку праці.

Ранги галузей визначалися за укрупненими галузями для забезпечення їх співставлення по роках від найбільшої до найменшої.

1. Аналіз структури випуску та валової доданої вартості

Найбільшою за *обсягами випуску продукції* та послуг є галузь торгівлі, яка об'єднує оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автомобілів, мотоциклів та предметів особистого вжитку. Питома вага цієї галузі зросла з 12,3 % до 13,2 % усього обсягу випуску. При цьому 94 % випуску складає торгова націнка.

На рис. 1 показані ТОП-10 галузей за обсягами випуску продукції. У 2010 р. ці галузі забезпечували 69,6 % усього обсягу випуску. У 2014 р. концентрація виробництва збільшилася, і на ці галузі припадало вже 71,6 % випуску. Зростання відбулося за рахунок збільшення питомої ваги торгівлі. Найбільше зросла питома вага у випуску продукції сільського, лісового та рибного господарства – з 8,2 % до 11,4 % у 2014 р. Слабке збільшення питомої ваги відбулося також у харчовій промисловості, будівництві, операціях з нерухомістю.

**Рис. 1. Найбільші за обсягами випуску продукції та послуг галузі економіки України:
1 – 2014 р., 2 – 2010 р.**

Найбільшого падіння за 4 роки зазнала галузь машинобудування. Питома вага у випуску зменшилася з 5,5 до 3,3 %, що вивело машинобудування з першої десятки галузей. Також суттєво зменшилася питома вага металургійного виробництва у випуску – з 9,4 % у 2010 р. до 7,8 % у 2014 р. У цілому питома вага промисловості зменшилася незначно з 39,4 % до 39 %. Але відбувся перерозподіл обсягів випуску у бік низько технологічного виробництва – харчової та деревообробної промисловості, що є негативною тенденцією.

У сфері послуг найбільш позитивним зрушенням є підвищення значущості комп'ютерного програмування та інформаційних послуг у два рази, але вона все ще залишається малою – 1,3 % загального обсягу виробництва.

Структура **валової доданої вартості (ВДВ)** за галузями економіки здебільшого повторює галузеву структуру випуску (рис. 2). У цілому концентрація ВДВ у галузях першої десятки знизилася з 76,1 % у 2010 р. до 73 % у 2014 р. здебільшого за рахунок зниження питомої ваги транспорту, фінансової діяльності та машинобудування.

Рис. 2. Найбільші за обсягами валової доданої вартості галузі економіки України:

1 – 2014 р., 2 – 2010 р.

Найбільшу питому вагу має галузь торгівлі – 16,9 % у 2014 р., яка зменшилася на 0,4 % порівняно з 2010 р. Наступним за розміром валової доданої вартості є сільське господарство, його питома вага збільшилася за 4 роки найбільше і склала у 2014 р. 11,7 % проти 8,7 % у 2010 р. Серед галузей промисловості до десятки найбільших входить лише харчова промисловість, на яку припадало у 2014 р. 4,1 % ВДВ (проти 4,8 % у 2010 р.). Суттєве зменшення питомої ваги машинобудування у ВДВ з 4,2 до 2,6 % призвело до зниження його рейтингу і виключення з першої десятки.

На відміну від структури обсягів виробництва металургійна галузь за розміром ВДВ посідала у 2010 р. лише 17-та місце, а у 2014 р. піднялася до 13-го місця (2,9 %), відсунувши машинобудування на 15-ту позицію. У цілому промисловість забезпечує лише 23,4 – 23,9 % валової доданої вартості економіки.

До провідної десятки входять також галузі соціальних послуг – освіта (5,5 %), охорона здоров'я (3,3 %), але їх питома вага скоротилася.

Як негативний чинник слід розглядати високу питому вагу державного управління у ВДВ та обсягах виробництва. За обсягом ВДВ цей вид економічної діяльності посідає 5-ту позицію. Так само негативним є зростання питомої ваги операцій з нерухомістю (7,2 %), оренди і прокату машин (3,8 %).

Позитивним є підвищення у два рази значущості діяльності у сфері інформатизації та комп'ютерного програмування (з 0,82 % до 1,69 % у 2014 р.), а також діяльності у сфері досліджень і розробок (з 0,69 % до 0,91 %). Але ці значення залишаються вкрай низькими і свідчать про низьку наукоємність вітчизняної економіки.

2. Аналіз структури зовнішньоекономічної діяльності

Структура *експорту* суттєво відрізняється від структури виробництва та ВДВ. Концентрація експорту на одній галузі металургійного виробництва залишається достатньо високою: 23 % у 2014 р і 25, 2 % у 2010 р. Перша

десять галузей забезпечує 91,2 % усього експорту у 2014 р. і збільшилася порівняно з рівнем 2010 р. у 90,4 % (рис. 3).

Суттєво зросла значущість сільського господарства у експорті – з 6 % у 2010 р. до 14 % у 2014 р., яке посіло друге місце замість машинобудування.

**Рис. 3. Найбільш значущі за обсягами експорту галузі економіки України:
1 – 2014 р., 2 – 2010 р.**

Також підвищилася питома вага харчової промисловості у експорті продукції до 12,3 % у 2014 р. Таку саме вагу мав експорт транспортних послуг (12,2 %), яка зменшилася на 2,1 %.

Найбільшого падання у абсолютному вимірі зазнав обсяг експорту машинобудування, який зменшився на 15,7 %. Значущість машинобудування у експорті зменшилася з 15,4 % у 2010 р. до 9,3 % у 2014 р., через що машинобудування опинилося замість другої позиції на п'ятій.

Переважання сировинного експорту відбивається також у зростанні питомої ваги експорту корисних копалин, крім паливно-енергетичних, з 4,3 %

до 6,1 % у 2014 р. Натомість питома вага хімічної промисловості зменшилася, що призвело до зниження на дві позиції. Зменшення обсягів експорту продуктів нафтоперероблення на 62,4 %, а легкої промисловості на 39,2 % призвело до зниження значущості цих галузей до 0,9 % і виключення їх з першої десятки.

Майже припинився експорт послуг освіти, який зменшився на 77 % у абсолютному вимірі і складає лише 0,01 %.

Як позитивне явище слід відмітити зростання значущості експорту послуг у сфері інформатизації з 0,6 % до 2,9 %, що вивело цю галузь з 20 на 8 місце.

Експортоорієнтованість галузі розраховується як відношення обсягу експорту до обсягу випуску товарів та послуг. Надмірна експортна орієнтованість галузі свідчить про слабкість внутрішнього ринку її продукції та створює загрозу стабільності функціонування галузі через зміни міжнародної кон'юнктури.

У цілому по економіці рівень орієнтації на експорт складав у 2014 р. лише 22,9 %, при цьому відбулося його зниження на 2,9 %. Але по декільком галузям рівень експортоорієнтованості є надмірним. На рис. 4 показано галузі економіки України, які є найбільш експортоорієнтованими.

Першу сходинку посідає металургійне виробництво, у якому за результатами 2014 р. 67,6 % усієї виробленої продукції було експортовано. Порівняно з 2010 р. на тлі незначного зростання виробництва відбулося навіть посилення експортоорієнтованості (з 61,4 %). Високий рівень експортної орієнтованості зберігався у машинобудуванні (64,1 % у 2010 р. і 63,3 % у 2014 р.) і легкій промисловості (67 % і 52,4 %). Експортна спрямованість добування неенергетичних корисних копалин значно зросла з 40,9 % до 50,4 %, що також свідчить про переважання низькотехнологічного та сировинного експорту.

Як умовно позитивний факт слід відмітити значне підсилення орієнтації на експорт послуг у сфері інформатизації – з 23,3 % до 50,7 %, що вивело цю галузь з 13-го на 4-те місце. Разом із зростанням її питомої ваги це свідчить про значний наявний експортних потенціал і конкурентоспроможність на світовому

ринку. Водночас внутрішній ринок на послуги з інформатизації та комп'ютерного програмування дуже слабкий.

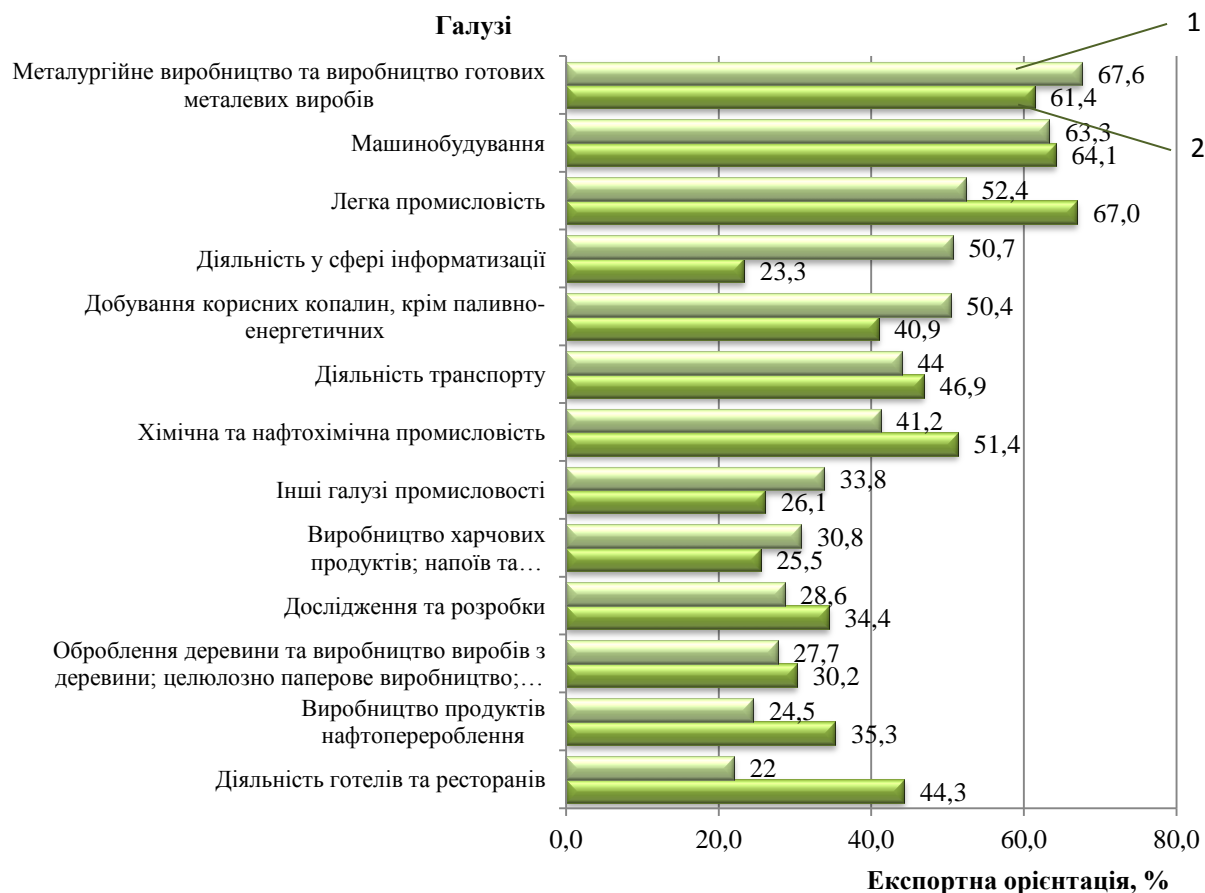

Рис. 4. Найбільш експортоорієнтовані галузі економіки України:

1 – 2014 р., 2 – 2010 р.

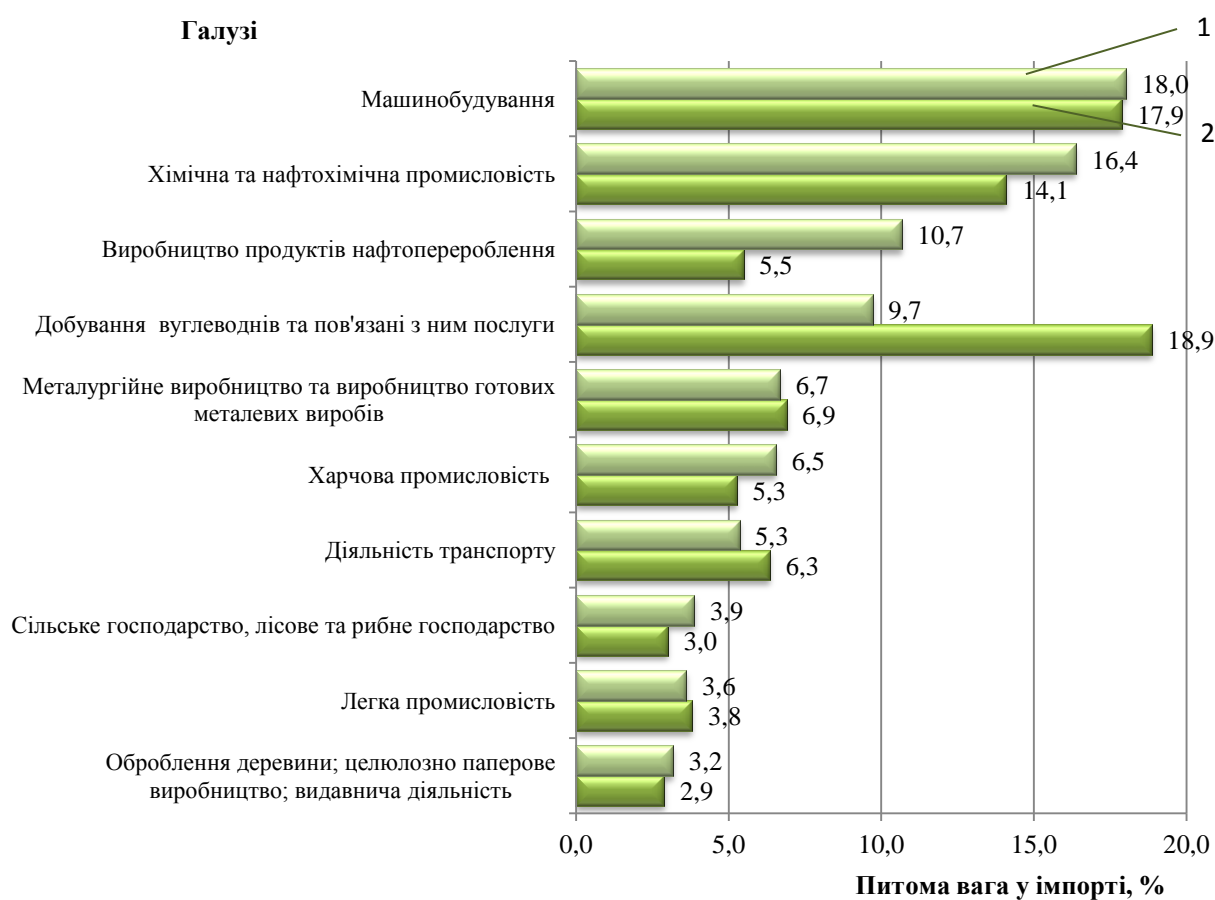
Значно скоротилася через зниження загального обсягу експорту зовнішня орієнтація хімічної та нафтохімічної промисловості та виробництва продуктів нафтоперероблення. У два рази скоротилася питома вага експорту послуг готелів та ресторанів через суттєве згорання туристичних потоків та виключення з них усіх потоків до АРК (з 44,3 % у 2010 р. до 22 % у 2014 р.).

Найменше орієнтовані на експорт будівництво, торгівля, освіта, охорона здоров'я.

У структурі *імпорту* зміни у 2014 р. порівняно з 2010 р. були суттєвими лише для декількох галузей (рис. 5). Рівень концентрації імпорту значно нижче, ніж експорту, перша десятка галузей імпортує 84 % усього імпорту, і її склад не

змінився. Питома вага у імпорті ні для якої галузі не перевищує 20 %.

Якщо у 2010 р. найбільший обсяг припадав на імпорт вуглеводнів – 18,9 %, то у 2014 р. на них припадало лише 9,7 % усього імпорту. Це є наслідком скорочення обсягів імпорту у абсолютному вимірі на 26,7 %. Натомість значно зросла питома вага імпорту продуктів нафтоперероблення – з 5,5 % до 10,7 % (на 3 позиції угору), що свідчить про негативну тенденцію до виникнення нового чинника залежності вітчизняної економіки.

**Рис. 5. Найбільш значущі за обсягами імпорту галузі економіки України:
1 – 2014 р., 2 – 2010 р.**

Питома вага машинобудування у імпорті майже не змінилася, близько 18 %, що вивело його на перше місце. Суттєво зросла питома вага імпорту продукції хімічної та нафтохімічної промисловості – з 14,1 % до 16,4 %. Таким чином, у імпорті переважає продукція більш високого ступеня обробки та високотехнологічна продукція.

Слабка негативна тенденція проявляється у зростання питомої ваги продукції харчової промисловості та сільського господарства та: до 6,5 % і 3,9 %.

У абсолютному вимірі суттєво зменшилися обсяги імпорту будівництва (на 43,6 %) та неенергетичних корисних копалин (на 26,4 %), але їхня питома вага у сукупності надто мала, 1,1 %, аби справити суттєвий вплив.

Показник *імпортозалежності* визначає питому вагу імпорту у обсязі внутрішнього споживання і розраховується за формулою:

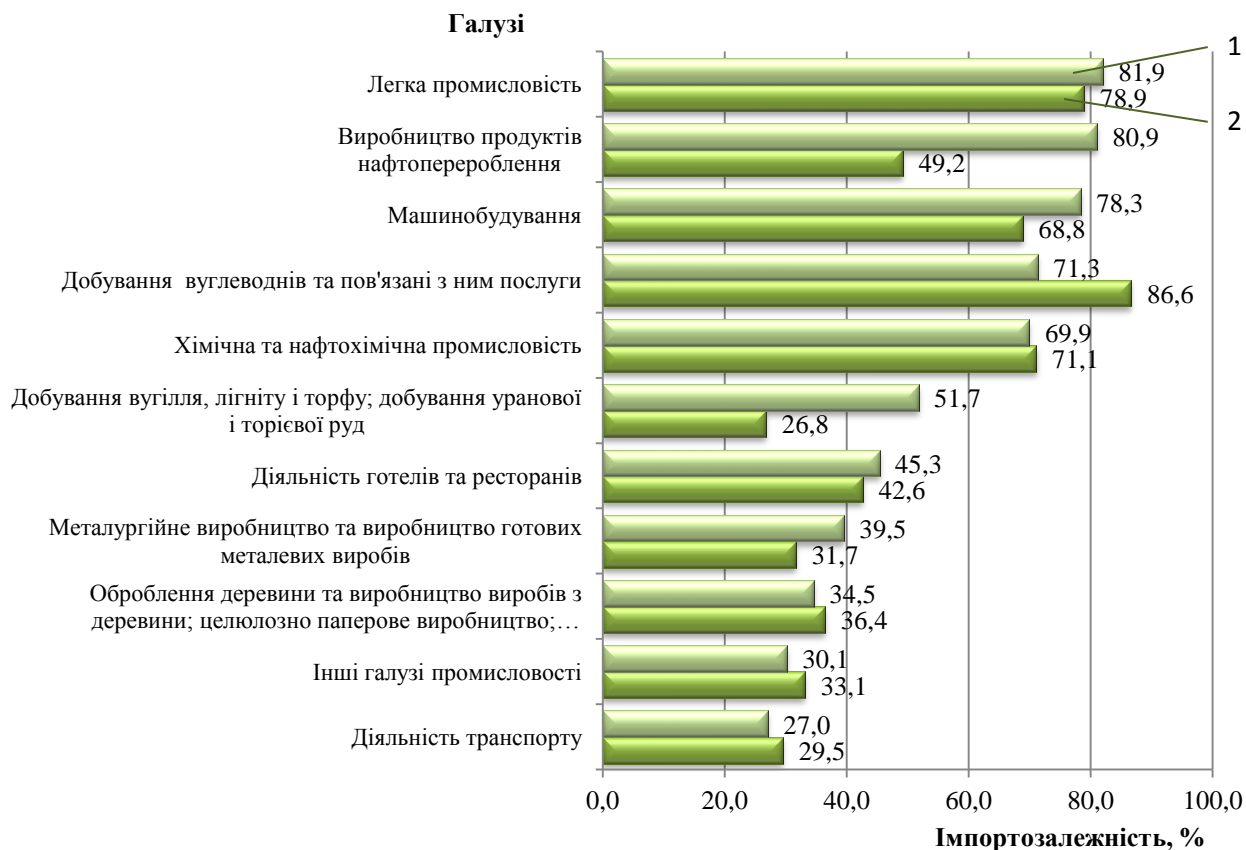
$$\text{Імпортозалежність} = \frac{\text{Імпорт}}{\text{Випуск} - \text{Експорт} + \text{Імпорт}}.$$

Велика залежність галузі від імпорту свідчить про слабкий стан галузі у країні, створює загрозу її розвитку та ставить у залежність від ситуації на світових ринках і надмірного впливу з боку іноземних виробників.

Загальний рівень імпортозалежності економіки України складає не велику величину у 24,2 %, при цьому він знизився на 3,3 %. Серед галузей, які найбільше залежать від імпорту, переважну більшість складають галузі промисловості (рис. 6).

Суттєві зміни пов'язані із добуванням та переробкою вуглеводнів. Так, у 2010 р. імпортозалежність добування вуглеводнів була найбільшою по економіці – 86,6 %, насамперед за рахунок імпорту газу. У 2014 р. вона знизилася до 71,3 %. Натомість різко зросла залежність від імпорту у виробництві продуктів нафтопереробки і досягла з 49,2 % рівня 80,9 %, що вивело її на друге місце. Таким чином, позитивного впливу зменшення імпорту вуглеводнів не має.

На першу позицію з другої піднялася легка промисловість, рівень залежності якої становив у 2014 р. 81,9 %, така значна імпортозалежність робить її вкрай вразливою. Хоча питома вага імпорту цієї галузі складає лише 3,6 %, її продукція на 60 % спрямована на кінцеве споживання, тому її імпортозалежність може викликати дефіцит товарів особистого вжитку на внутрішньому ринку і зниження купівельної спроможності населення.

**Рис. 6. Галузі економіки України, які найбільше залежать від імпорту:
1 – 2014 р., 2 – 2010 р.**

У два рази підвищилася залежність від імпорту у добуванні вугілля, яка на 2014 р. складала 51,7 %, що є загрозою функціонуванню цієї галузі.

Серед галузей реального сектору найменший рівень залежності від імпорту у виробництві електроенергії, пари та гарячої води, будівництві, сільському господарстві.

3. Структура зайнятості за видами економічної діяльності

При аналізі *зайнятості* розглядалися статистичні дані щодо найманих працівників, оскільки лише вони дозволяють здійснити аналіз за галузями промисловості. Проте, слід зазначити, що рівень загальної зайнятості у сільському господарстві, торгівлі, будівництві значно більший, тому значущість цих галузей для ринку праці вище. Насамперед це стосується

сільського господарства, яке посідає другу позицію за загальним рівнем зайнятості замість 8-ї за кількістю найманих працівників. Також торгівля та промисловість міняються місцями. Решта змін на така суттєва. У цілому питома вага найманих працівників по економіці зменшилася з 62 % у 2010 р. до 58,5 у 2014 р., що пов'язано із загальним падінням зайнятості населення.

За структурою зайнятості ситуація за 2010-2014 рр. виявилася найбільш стабільною, рис. 5. Разом найбільші 10 галузей забезпечують зайнятість 78,5 % усіх найманих працівників.

Найбільші питомі ваги найманих працівників припадають на галузі соціальної спрямованості: освіту (17,6 %) і охорону здоров'я (12,5 %), при чому їхня питома вага зросла, оскільки у цих галузях відбулося значно менше скорочення працівників, ніж у решті галузей (на 8,1 % та 15,7 % відповідно). Через ті самі причини питома вага зайнятості на транспорті та у виробництві електроенергії також зросли (до 7,1 % та 5,4 %) відповідно.

Рис. 5. Найбільші за кількістю найманих працівників галузі економіки України:

1 – 2014 р., 2 – 2010 р.

Через значне скорочення зайнятості у будівництві на 42,5 % за 2010-2014 рр. його питома вага склала лише 2,3 %, і будівництво опинилося лише на 14-й позиції замість 10-ї. Також суттєво зменшилася питома вага зайнятості у машинобудуванні і операціях з нерухомістю. У цілому реальний сектор економіки забезпечує лише 33 % зайнятості найманих працівників і 37,3 % загальної зайнятості. Надвелика кількість зайнятих у торгівлі і дуже мала у високотехнологічних галузях промисловості (машинобудування, фармацевтичне виробництво) не відповідає тенденціям розвитку провідних країн світу.

4. Аналіз структури міжгалузевих потоків

Аналіз *структури міжгалузевих технологічних зв'язків* здійснювався у розрізі питомої ваги продукції (і послуг) галузей–виробників у матеріальних витратах галузей–споживачів, а також розподілу продукції (і послуг) галузей–виробників по галузям-споживачам для внутрішнього проміжного споживання.

У цілому по економіці матеріальні витрати у 2014 р. зменшилися до 58,8 % (проти 60 % у 2010 р.). Найбільшу питому вагу мали у 2010 р. матеріальні витрати у металургійному виробництві (90,6 %), виробництві продуктів нафтоперероблення (90 %), виробництві коксу і коксопродуктів (86,4 %). У 2014 р. металургійне виробництво стало менш витратним (85,3 %), проте підвищився рівень матеріальних витрат у хімічній промисловості (до 89 %), що вивело її на друге місце. Найменш витратним у 2014 р. серед галузей промисловості було добування сирої нафти та природного газу (28,7 %)

Найчастіше головними споживачами продукції та послуг для виробництва є підприємства того самого виду економічної діяльності. Виняток становлять видобувні галузі і окремі сектори сфери послуг.

Використання продукції для цілей власного виробництва товарів та послуг у 2014 р. концентрувалося на галузі торгівлі. Для 10 секторів сфери послуг, включаючи сам сектор торгівлі, найбільша частка виробленої ними

продукції та послуг була спожита саме підприємствами названого сектору.

На другому місці за цим показником знаходились підприємства металургії: найбільша частка продукції та послуг 3-х галузей економіки (виробництво коксу та коксопродуктів – 84,1 %; добування неенергетичних корисних копалин – 38,2 %; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 12 %) була спожита саме підприємствами цього сектору. Аналогічна ситуація мала місце у будівництві (виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування – 38,2 %; виробництво електричного устаткування – 14,4 %; будівництво – 22 %).

У 2010 р. спостерігалась значна диференціація видів економічної діяльності-споживачів продукції. Найбільшими споживачами продукції та послуг 3-х галузей промисловості, а саме: добування корисних копалин – 15,0 %, виробництво коксу – 9,5 % та металургійне виробництво – 23,9 % були металургійні підприємства. Ще для трьох секторів найбільшими споживачами були підприємства послуг водопостачання, каналізації та поводження з відходами: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 17,9 %, водопостачання, каналізації та поводження з відходами – 11,4 %.

Продукція та послуги видів економічної діяльності, які мали найбільшу питому вагу у матеріальних витратах галузей економіки у 2014 р. відносяться до металургійного виробництва (для 6-ти галузей), постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (для 4-х галузей), добування сирої нафти та природного газу (для 3-х галузей). У 2010 р. на першому та другому місцях за цим показником були ті самі сектори економіки, що й у 2014 р.

Негативним чинником є те, що для жодної з галузей промисловості такі види економічної діяльності, як інформатизація, наукові дослідження і розробки не потрапили до першої п'ятірки галузей-постачальників. Це свідчить про низький рівень наукоємності вітчизняного виробництва, відсутність попиту на нові технології і розробки та супроводження інновацій. Виняток становила лише друга позиція професійної діяльності у 2010 р. за рівнем матеріальних витрат у добуванні вуглеводнів, але це пов'язано з тим, що послуги з

геологорозвідки та геодезичних робіт також входять до цього виду діяльності.

Узагальнення результатів аналізу структури економіки наведено у табл. 1. Згідно сумарного рейтингу найбільш значущими для економіки України на даному рівні розвитку є сільське господарство, харчова промисловість, металургійне виробництво, машинобудування і діяльність транспорту. Наступну групу складають торгівля, оренда і прокат машин та устаткування, фінансова діяльність, діяльність у сфері інформатизації, виробництво і розподілення електроенергії, газу, пари та гарячої води.

Значущість галузей економіки України

Види економічної діяльності	Ранги					Сума рангів	Значущість галузі
	питома вага у випуску	питома вага у валовій доданій вартості	питома вага у експорті	питома вага у імпорті	питома вага у зайнятості		
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги; Лісове господарство та пов'язані з ним послуги; Рибальство, рибицтво	2	2	2	8	7	21	1
Добування вугілля, лігніту і торфу; добування уранової і торієвої руд	23	25	17	11	17	93	24
Добування вуглеводнів та пов'язані з ним послуги	22	17	24	4		67	15-16
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	15	12	6	17	18	68	10
Виробництво харчових продуктів; напоїв та тютюнових виробів	3	8	3	6	9	29	3
Легка промисловість	31	27	13	9	23	103	25
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини; целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	17	19	9	10	25	80	19
Виробництво коксу, виробництво ядерних матеріалів	25	31	21	20	27	124	30
Виробництво продуктів нафтоперероблення	24	30	15	3		72	17-18
Хімічна та нафтохімічна промисловість	14	20	7	2	22	72	14
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	20	29	16	14	19	79	17-18
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	4	13	1	5	11	34	4
Машинобудування	11	15	5	1	8	40	5
Інші галузі промисловості	21	22	11	16	20	90	23

Види економічної діяльності	Ранги					Сума рангів	Значущість галузі
	питома вага у випуску	питома вага у валовій доданій вартості	питома вага у експорті	питома вага у імпорті	питома вага у зайнятості		
Виробництво та розподілення електроенергії; виробництво та розподілення газу; постачання пари та гарячої води	7	11	14	28	6	66	8-9
Будівництво	6	14	23	29	15	87	22
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1	1	28	25	3	58	6-7
Діяльність транспорту	5	4	4	7	4	24	2
Діяльність пошти та зв'язку	18	16	12	19	13	78	15-16
Діяльність готелів та ресторанів	27	26	19	12	24	108	26
Фінансова діяльність	10	7	22	15	12	66	8-9
Операції з нерухомим майном	8	3	27	23	10	71	13
Оренда машин та устаткування; прокат побутових виробів і предметів особистого вжитку; діяльність у сферах права, бухгалтерського обліку, інжинірингу, надання послуг підприємцям	12	9	10	13	14	58	6-7
Діяльність у сфері інформатизації	19	18	8	18		63	11-12
Дослідження та розробки	30	23	18	26	21	118	28
Державне управління	9	5	29	22	5	70	11-12
Освіта	13	6	31	31	1	82	20
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	16	10	30	27	2	85	21
Діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	29	24	25	21	16	115	27
Діяльність громадських організацій; надання індивідуальних послуг;	28	21	20	24	26	119	29

Проблеми структурного розвитку економіки України

1. Відсутня концепція структурної політики в Україні
2. Структура економіки України сформована через надмірний розвиток галузей сфери послуг, таких, як торгівля, операції з нерухомістю, державне управління.
3. Серед галузей промисловості переважають галузі низькотехнологічного виробництва, а значущість високотехнологічних галузей зменшується.
4. Високий рівень матеріальних витрат у галузях промисловості, зумовлений застарілими технологіями та зношеними основними фондами виробництв.
5. Високий рівень енерговитрат у добувній промисловості
6. Розрив між реальним сектором економіки та сферою послуг збільшується
7. Низька наукоємність виробництва у реальному секторі, що зумовлює переважання низького рівня технологій.
8. Відсутність достатнього наукового забезпечення державного управління.
9. У експорті переважає продукція низького ступеня обробки або сировина.
10. Надвелика орієнтованість на експорт металургійної галузі створює загрозу економічній безпеці цієї галузі і викликає залежність торгового балансу країни від коливань світового ринку. Слабкий розвиток внутрішнього ринку.
11. Переважання імпорту продукції з більш високим ступенем доданої вартості і високотехнологічної продукції.
12. Низький рівень залучення України у міжнародну торгівлю через низьку товарну та географічну диверсифікованість експорту
13. Надмірна зайнятість у сфері торгівлі, падіння зайнятості у промисловості, дискваліфікація робочої сили.
14. Високий рівень тіньової економіки
15. Високий рівень корупції